

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania M.D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.
o przywrócenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 lutego 2018 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 grudnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej się kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 grudnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania M.D. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P. o przywrócenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy – oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. z 8 września 2015 r., sygn. akt III U [...], w którym Sąd Okręgowy zmienił odmowną decyzję organu rentowego z 5 marca 2015 r. w ten sposób, że przyznał M.D. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2015 r. do 31 stycznia 2017 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego organ rentowy zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Wskazano, że „w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj. przepisu art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zakresie pojęcia utraty w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji”.

W ocenie autorki skargi jej skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ organ rentowy działał w granicach swoich uprawnień i obowiązków dokonując weryfikacji dalszego istnienia uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy, którą poprzedziły orzeczenia lekarzy orzeczników ZUS stwierdzające brak niezdolności do pracy. Ubezpieczona od kilku lat pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy. Zaadoptowała się do swojej sytuacji zawodowej i istniejącego schorzenia, a praca ta ma dla niej także znaczenie terapeutyczne, pozwala na socjalizację poprzez kontakty z ludźmi i wydobywa z izolacji, w którą często wpadają osoby niepełnosprawne. Jednoczesne pobieranie przez nią renty z tytułu niezdolności do pracy, gdy naocznie jak i opiniami lekarskimi stwierdza się brak niezdolności do pracy ubezpieczonego, nie odpowiada powszechnemu poczuciu sprawiedliwości, wypacza także cel świadczenia, jakim jest renta z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną odwołująca się wniosła o: 1) wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jako niezawierającej okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie; w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o: b) oddalenie skargi kasacyjnej w całości. W obydwu przypadkach – w zakresie każdego z powyższych wniosków – odwołująca się złożyła wniosek o zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08,

LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Chociaż w uzasadnieniu wniosku powołano się na potrzebę wykładni art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS to autorka skargi nie przedstawiła przekonującej argumentacji wykazującej, że rzeczywiście występuje przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Uzasadnienie wniosku jest oparte na założeniach eksponujących wybiórczo niektóre elementy stanu faktycznego sprawy; nie uwzględnia całościowej oceny spornej w sprawie kwestii przedstawionej szczegółowo w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]. Autorka skargi ignoruje w konstrukcji uzasadnienia wniosku stanowisko zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w zakresie oceny spornej w sprawie kwestii – czy odwołująca stała się ponownie niezdolna do pracy na warunkach określonych w art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W celu oceny spornej kwestii Sady obydwu instancji prowadziły bardzo szerokie postępowanie dowodowe. Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych z zakresu neurologii, otolaryngologii-foniatryi i medycyny pracy. Biegli ci uznali, że występujące u wnioskodawczynie schorzenia narządu słuchu i stopień ich nasilenia powodują utratę w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami i czynią ją częściowo niezdolną do pracy na okres od 1 lutego 2015 r. do 31 stycznia 2017 r. Sąd drugiej instancji dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłych z zakresu neurologii i medycyny pracy. Biegli ci podtrzymali wnioski opinii podstawowej, którą sporządzili z udziałem biegłej z zakresu otolaryngologii-foniatryi. Uznali, że od zakończenia okresu rentowego w dniu 31 stycznia 2015 r. nie nastąpiła u odwołującej się poprawa słuchu ani ogólnego stanu zdrowia (ograniczenie ruchomości kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego). Wnioskodawczynie nadal nie może porozumiewać się z otoczeniem bez aparatu słuchowego. Biegli odnieśli się do stanowisk pracy

zajmowanych przez wnioskodawczynię w latach 2009-2010, jej kwalifikacji zawodowych i stanowiska lekarza laryngologa leczącego wnioskodawczynię. Podzielili stanowisko zajęte przez tego lekarza i uznali, że rozpoznane u wnioskodawczyni schorzenia, mimo znacznego zaawansowania powodują tylko częściową niezdolność do pracy. Dodatkowo podkreślili, że stwierdzony u wnioskodawczyni obustronny, głęboki niedosłuch zmysłowo-nerwowy trwa od 1 roku życia, ma charakter utrwalony i nie ulega poprawie. W drugiej opinii uzupełniającej biegli z zakresu neurologii i medycyny pracy podkreślili, że w 2008 r. wszczepiono M.D. implant ślimakowy w ucho prawym z powodu pogorszenia słuchu i niewielkiej korzyści podczas stosowania aparatów słuchowych. Zaznaczyli, że obustronny, głęboki niedosłuch zmysłowo-nerwowy trwa od 1 roku życia, ma charakter utrwalony i nie ulega poprawie. Biegli z zakresu neurologii i medycyny pracy stwierdzili, że niedosłuch jest utrwalony i nie rokuje poprawy. Podsumowując, biegli podzielili w całości opinię podstawową, którą sporządzili z udziałem biegłego otolaryngologa-foniatry w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Sąd drugiej instancji dzieląc wnioski opinii biegłych z zakresu neurologii, otolaryngologii-foniatry i medycyny pracy uznał, że zostały wydane przez lekarzy właściwej specjalności, po uprzednim zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawczyni oraz po jej przebadaniu. W treści opinii biegli w sposób wyczerpujący ustosunkowali się do rozpoznanych u wnioskodawczyni schorzeń oraz ocenili ich wpływ na jej zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Wnioski wyprowadzone z tych opinii są jasne, logiczne, należyście umotywowane i zbieżne ze sobą. Ocena stanu zdrowia wnioskodawczyni dokonana przez biegłych odnosiła się do czynników medycznych oraz zawodowych określonych w art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy, zgodnie z art. 13 ustawy emerytalnej, biegli uwzględnili stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że wnioskodawczyni spełniła przesłanki określone w art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z FUS do przyznania jej prawa do spornego świadczenia rentowego.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr

469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autorka rozpatrywanej skargi – w próbie wykazania oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej – nie przedstawia argumentacji, którą wykazałaby walor oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Nie wskazuje w nim żadnego przepisu prawa z naruszeniem, którego wiązałaby swoje twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Argumentacja skarżącego jest oparta na prostej negacji stanowiska zaskarżonego wyroku; bez uwzględnienia w konstrukcji uzasadnienia wniosku całościowego stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] tak w zakresie jego podstawy faktycznej, jak i w zakresie oceny prawnej zasadności roszczenia ubezpieczonej – oceny zasadzającej się na szerokiej analizie wskazanych przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, przedstawionej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Zwrócić należy uwagę, że rozstrzygnięcie zaskarżonego wyroku wynika z subsumcji stanu faktycznego pod normę z art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, podczas, gdy skarga kasacyjna organu rentowego dotyczy naruszenia art. 57 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 13 ust. 1 i 2 tej ustawy, a jedynie na trzecim miejscu wskazuje na związek z art. 61 tej ustawy. Również to uniemożliwia uznanie skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

